

REFERAT Børn- og Ungeudvalget 2022-2025 d. 09-03-2023

Mødedato Torsdag d. 09. marts 2023 kl. 18:00

Mødested Ekstraordinært udvalgmøde - Rådhuset, Himmelrummet, lokale 412

Indholdsfortegnelse

B-sag: Justering af model.....	3
--------------------------------	---

Punkt 1: B-sag: Justering af model

17.35.00-G01-1-23

Resume

Hvert år i marts måned udmeldes skolernes økonomi for det kommende skoleår. I den forbindelse er der en forventning om en ubalance i Budget 2023.

Denne sag lægger derfor op til, at der reduceres i tildelingen gennem skolernes budgetmodel i 2023/2024 samt 2024/2025 med henblik på at skabe balance.

Ubalancen i budgettet skyldes fire ting:

- Udgifter til undervisning af ukrainske elever
- Øget visitation til specialundervisning og heraf øgede omkostninger
- Merudgifter til staten for de elever, som benytter et skoletilbud via en fri- eller privatskole eller efterskole.
- Færre midler som følge af demografiregulering

Forvaltningen har på baggrund af ubalancen i budgettet, der beløber sig samlet til -55,6 mio. kr., arbejdet med forskellige kompenserende tiltag for at sikre budgetmæssig balance hen over de kommende to skoleår.

Det er forventningen, at ubalancen fra 2023, er håndteret i 2025.

Tiltagene forklares yderligere i nedenstående.

I denne sag skal udvalget forholde sig til en evt. reducere i midlerne, der udmøntes i budgetmodellen på 12 mio. kr. i skoleåret 2023/2024 og 12 mio. kr. i skoleåret 2024/2025.

Det er Børn- og Ungeudvalget, der beslutter fordelingen i budgetmodellen på skoleområdet.

Effekt

Børn- og unge bliver klar til fremtiden

En reducere i skolernes samlede budgetter forventes at have en indvirkning på rammerne for skolernes aktiviteter.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender at:

1. Der foretages en justering af budgettildelingen på -12,0 mio. kr. i skolernes budgetmodel for skoleåret 2023/2024
2. Der foretages en justering af budgettildelingen på -12,0 mio. kr. i skolernes budgetmodel for skoleåret 2024/2025

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Hvert år i marts måned udmeldes skolernes økonomi for det kommende skoleår.

I den forbindelse har det vist sig, at der kan forventes en ubalance i Budget 2023 på 55,6 mio. kr., såfremt den planlagte aktivitet fortsættes uden kompenserende tiltag.

Forvaltningen har på baggrund af ubalancen arbejdet med forskellige kompenserende tiltag for at sikre budgetmæssig balance hen over to skoleår.

Det er forventningen, at ubalancen fra 2023, er håndteret i 2025.

Nedenfor beskrives de forskellige faktorer, som ubalancen skyldes samt de tiltænkte kompenserende tiltag.

Beskrivelse af faktorer der fører til ubalance i Budget 2023

Den forventelige ubalance i budgettet opstår på baggrund af fire faktorer, der er beskrevet nedenfor. Faktorerne og håndteringen af dem håndteres normalt inden for den samlede tildeling til skoleområdet og uden politisk involvering. Det er sammenfaldet af faktorer, der resulterer i, at der med denne sag lægges op til politisk orientering og involvering i en del af udmøntningen.

Udgifter til undervisning af ukrainske elever

De ukrainske børn, der er kommet til Odense, har hidtil gået i modtagerklasser.

Der er budgetlagt med 10 modtagerklasser frem til 31. juli 2023.

Herefter nedlægges modtagerklasserne, og de ukrainske elever inkluderes i almenklasserne via en modtagerflexordning for den resterende del af 2023.

Modtagerflexordningen anvendes også som tilbud til øvrige udenlandske elever.

Engangsudgiften i 2023 til modtagerklasserne er på -9,5 mio. kr.

Øget visitation til specialundervisning

Nationalt ses der en stigning i antallet af elever, der visiteres til specialundervisning, hvilket også gør sig også gældende i Odense Kommune.

Denne stigning i aktivitet giver øgede udgifter til området og skaber en ubalance i de centrale skolebudgetter på -9,0 mio. kr.

Forvaltningen har en øget opmærksomhed på området, idet der er tale om en strukturel udfordring nationalt såvel som lokalt.

Merudgifter til staten ift. elever på fri- og privatskoler samt efterskoler

Kommunerne betaler et bidrag til staten, som finansierer statens udgifter til fri- og privatskoler samt efterskoler.

Denne udgift er øget grundet stigende tilslutning til fri- og privat skole samt efterskoler. Samtidigt er den statslige afregningstakst øget, da aftalen Generelt løft af folkeskolen – Midler til flere lærere tilfører midler til skoleområdet, hvorfor bidraget automatisk også stiger.

Afregningen i 2023 er -12,6 mio. kr. større end det afsatte budget.

8,0 mio. kr. skyldes øget takststigning, som ikke kan holdes indenfor den almindelige pris- og lønregulering af budgettet.

De resterende 4,6 mio. kr. omhandler stigende elevtilslutning.

Demografi

Hvert år reguleres skolernes budget som følge af byrådets aftale om demografiregulering. Demografireguleringen sker på baggrund af befolkningsprognosen, der kendes i første kvartal af året før budgetudmøntningen. Forventes der flere skolebørn i prognosen, stiger skolernes budget. Forventes der færre skolebørn, falder budgettet.

Skoleområdet er i forbindelse med demografireguleringen til Budget 2023 blevet reguleret med -31,8 mio. kr.

Reguleringen er sket på baggrund af befolkningsprognosen 2022, der viste et faldende børnetal.

Det faktiske børnetal primo 2023 viser et fald i antallet af elever, men faldet har imidlertid været mindre end det fald, der er indarbejdet i budgettet for 2023.

Konkret er skolernes budget reguleret med -21,1 mio. kr. mere end det faktiske befolkningstal tilsiger.

Der er ikke en mekanisme i demografireguleringen, som gør, at der automatisk sker en berigtigelse eller tilretning af eventuelle uoverensstemmelser i forholdet mellem befolkningsprognosen og det faktiske befolkningstal.

Derudover er der en udfordring i at udmønte demografireguleringen fuldt ud i et regnskabsår.

Det skyldes, at demografimodellen tildeler midler ud fra et beløb pr. elev, mens den politiske besluttede budgetmodel på skoleområdet primært fordeler budgettet på baggrund af klasser.

Det gør, at det ikke er muligt at reducere klasserne i samme omfang, som faldet i elever forekommer.

Dette giver i 2023 en ubalance på -3,4 mio. kr.

Nedenstående tabel viser en samlet opgørelse over ubalancen.

Tabel 1. Samlet opgørelse over ubalancen i budget 2023.

Budgetområde	Ubalance 2023
Demografi	
Demografireguleringen til Budget 2023	21,1
Manglende udmøntning af færre klasser pba model	3,4
Ukraine	
Udgifter til skoletilbud til ukrainske elever	9,5
Specialundervisning	
Udgifter forbundet med specialundervisningen	9,0
Bidrag til Staten	
Afregning til Staten for fri- og privatskoleelever samt efterskole	12,6
Total	55,6

Kompenserende tiltag på baggrund af udfordringer i 2023

Børn- og Ungeforvaltningen har på baggrund af ubalancen i forbindelse med skolernes budgetudmelding arbejdet hen imod et budget i balance ved at bringe forskellige økonomiske værktøjer i spil.

Konkret betyder det, at der er lavet en toårig plan indenfor skoleområdet i forhold til kompenserende tiltag i skoleåret 2023/2024 og skoleåret 2024/2025.

Disse beskrives nedenfor.

Kompenserende tiltag i skoleåret 2023/2024

- Omprioritering indenfor regnskab 2022 på 3,0 mio. kr.
- Kompenserende besparelser på centrale konti på skoleområdet 9,0 mio. kr.
- Justering af budgettildelingen i skolernes budgetmodel på 5,0 mio.kr. (5/12-del i 2023)

Derudover forventes der fuld kompensation for afholdte Ukraineudgifter på 9,5 mio. kr. samt omprioritering indenfor udvalgsrammen på 10,1 mio. kr.

Summen af de kompenserende tiltag gør, at Skoleområdet forventes at gå ud af regnskabsåret 2023 med et planlagt merforbrug på 19,0 mio. kr.

Kompenserende tiltag i skoleåret 2024/2025

Merforbruget på de 19,0 mio. kr. genbevilliges i 2024, og de kompenserende tiltag er følgende:

- Justering af budgettildelingen i skolernes budgetmodel på 7,0 mio.kr. (7/12-del af skoleåret 2023/2024)
- Justering af budgettildelingen i skolernes budgetmodel på 5,0 mio. kr. (5/12-del af skoleåret 2024/2025)

Summen af de kompenserende tiltag gør, at Skoleområdet forventes at gå ud af regnskabsåret 2024 med et planlagt merforbrug på 7,0 mio. kr.

Merforbruget hentes i 2025 ved at udmønte de sidste 7,0 mio. kr. svarende til 7/12-del af skoleåret 2024/2025.

Konsekvens af kompenserende besparelser i skolernes budgetmodel

Medio marts 2023 udmeldes skolernes budget for skoleåret 2023/2024, og et eventuelt ændret omkostningsniveau skal indarbejdes i udmeldingen, da skolernes planlægning af skoleåret 2023/2024 afsluttes ultimo marts.

De faldende elevtal betyder en aktivitetsnedgang på skolerne. Denne vil resultere i, at der vil være et overtal af medarbejdere. Endvidere vil reduktionen i skolernes budget via budgetmodellen betyde et mindre budget til undervisning, hvilket også får konsekvens i form af et faldende medarbejderantal.

På skoleområdet er der hvert år en forflyttelsesrunde for lærere, børnehaveklasseledere og pædagoger. Det skyldes, at skoleområdet (modsat andre kommunale områder, der løbende tilpasser antallet af medarbejdere), opgør stillingsbehov på alle skoler, når budgettet for kommende skoleår meldes ud medio marts. Der er hvert år en naturlig afgang af medarbejdere, der skifter job, går på pension mv., men i lyset af den samlede nedgang i aktivitetsniveau og budget, må det forventes, at der i år vil være flere overtallige medarbejdere, end der er ledige stillinger. Det konkrete antal medarbejdere udpeget til forflyttelse, samt antallet af ledige stillinger på skolerne, kendes først når skolerne har fået deres budget. Dette sker den 15/3 2023, hvorefter alle skoler foretager en normeringsberegning.

Der er en fast procedure med de faglige organisationer i de tilfælde, forflyttelsesrunden kræver afskedigelser som følge af et overtal af medarbejdere.

Forvaltningen vil tage initiativ til, at der i budgetmodellen på skoleområdet indføres en mekanisme, der justerer den samlede budgettildeling til skolerne således, at der tages hensyn til stigninger i forhold til bidrag til staten vedr. private-, fri og efterskoler indenfor den samlede skoleramme. Derudover pågår der også en proces i forhold til demografiregulering på kommuneniveau med henblik på opmærksomheder og kvalificering af modellen.

Økonomi

De økonomiske konsekvenser håndteres inden for udvalgets egen ramme og påvirker derfor ikke kommunens kassebeholdning.